

NADER ONDERZOEK BEVER (CASTOR FIBER) OP BEOOGDE LOCATIE WINDTURBINES

langs het Twentekanaal bij Eefde

MAART 2022

Rapportage van Silvavir Ecologisch Advies
In opdracht van IJsselwind

Nader onderzoek bever (*Castor fiber*) op beoogde locatie voor windturbines

Langs het Twentekanaal bij Eefde

[REDACTED] & [REDACTED]

Rapportage nr.: 2021-1207

Datum uitgave: 14 Maart 2022

Versie: Definitief

Veldwerk: [REDACTED]

Auteurs: [REDACTED] & [REDACTED]

Kwaliteitscontrole: [REDACTED]

Productie: Silvavir ecologisch advies
Kanaaldijk Oost 16
7433PP Schalkhaar
www.silvavir.com

[REDACTED]
Adviseur ecologie
[REDACTED]@silvavir.com
tel [REDACTED]

Opdrachtgever: IJsselwind
T.a.v. [REDACTED]
Noorderhavenstraat 49
7202 AC Zutphen
[REDACTED]@ijsselwind.nl
tel [REDACTED]

Maart 2022

Rapportage van Silvavir ecologisch advies
In opdracht van IJsselwind

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
SAMENVATTING	3
1. INLEIDING	4
1.1 Aanleiding.....	4
1.2 Doel	4
1.3 Huidige situatie.....	4
1.4 Projectvoornemen.....	5
2. WETTELIJK KADER.....	7
2.1 Soortenbescherming bever	7
2.2 Opzettelijk doden of vangen	7
2.3 Beschadiging voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	8
2.4 Verstoring	8
2.5 Ontheffing	9
3. ECOLOGISCHE ONDERZOEKSMETHODEN.....	10
3.1 Veldinventarisatie beversporen	10
3.2 Wildcamera's	10
3.3 Raadplegen NDFF en overige bronnen.....	10
4. BEVINDINGEN EN RESULTATEN.....	11
4.1 Veldinventarisatie.....	11
4.2 Wildcamera's	12
4.3 NDFF en overige bronnen.....	13
5. EFFECTBEOORDELINGEN	14
5.1 Opzettelijk doden of vangen	14
5.2 Beschadiging voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	14
5.3 Verstoring	14
6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	15
7. REFERENTIES.....	16

SAMENVATTING

IJsselwind heeft Silvavir ecologisch advies een verzoek gedaan tot het uitvoeren van een ecologische veldinventarisatie. Dit in het kader van de mogelijke aanwezigheid van bever (*Castor fiber*) ter plaatse van een projectlocatie voor de ontwikkeling van drie windturbines langs het Twentekanaal bij Eefde en Zutphen. Het doel van deze ecologische inventarisatie is om te beoordelen of de geplande ontwikkelingen mogelijk effect hebben op de al dan niet aanwezige bevers waarmee het plan mogelijk strijdig is met de soortenbescherming als beschreven in de Wet natuurbescherming (Wnb). Op basis van een uitgebreide veldinventarisatie is gebleken dat er twee jonge bevers aanwezig zijn en dat vestiging van bever momenteel gaande is in de oever van de Eefse beek grenzend aan het plangebied. Er zijn op verschillende plekken graafsporen aangetroffen waarbij er één in gebruik is als rustplaats. Aangrenzende houtopstanden in het plangebied worden gebruikt als foerageergebied. Naar verwachting zal de bever zich in de nabije toekomst definitief vestigen ergens in de oeverzone van de Eefse beek. Zodra daar door de aanwezige bevers een permanente verblijfplaats wordt gerealiseerd valt dit samen met de aangrenzende houtopstanden in het essentiële leefgebied van het nieuwe beverterritorium. De actuele situatie is op dit moment zo dat alle sporen van bevers zich op meer dan de voor het project kritieke afstand van 50 meter bevinden van de projectlocatie. Het is de verwachting dat deze afstand in de toekomst niet kleiner wordt. De beoogde plannen zoals aangeleverd door IJsselwind overtreden geen verbodsbepalingen in de Wnb omtrent de aanwezigheid van bever in de oevers van de Eefse beek grenzend aan het plangebied. Uitgangspunt en voorwaarde is dat alle houtopstanden op een afstand van 50 meter langs de Eefse beek intact blijven.

1. INLEIDING

IJsselwind heeft Silvavir ecologisch advies een verzoek gedaan tot het uitvoeren van een ecologische veldinventarisatie. Dit in het kader van de mogelijke aanwezigheid van bever (*Castor fiber*) ter plaatse van een projectlocatie (vanaf nu genoemd plangebied) in Eefde.

1.1 Aanleiding

De aanleiding is de beoogde ontwikkeling van drie windmolens nabij industriegebied de Mars in Zutphen. Een van deze geplande windmolens ligt bij de Eefse beek, een natuurlijke watergang die uitmondt in het Twentekanaal door middel van eenemaal. Bij een veldbezoek van het gebied op 18 november 2021 zijn er door de auteurs beversporen gevonden (figuur 1). Naar aanleiding hiervan is besloten een nader ecologisch onderzoek naar bever uit te voeren.

1.2 Doel

Het doel van het nadere ecologische onderzoek is om te beoordelen of de geplande ontwikkelingen en uitvoerende werkzaamheden mogelijk effect hebben op de al dan niet aanwezige bevers. Er wordt vastgesteld of bevers voorkomen in of nabij het plangebied of zij daar voortplantingsplaatsen of rustplaatsen hebben. Dit rapport concludeert of er verbodsbepalingen met betrekking tot soortenbescherming in de Wnb voor bever worden overtreden.

Figuur 1. Waarneming van nieuwe beversporen nabij het plangebied op 18-11-2021.

1.3 Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit een natuurcompensatiegebied welke is gerealiseerd bij de aanleg van de N348 tussen Eefde en Zutphen (figuur 2). Hier zijn voorzieningen aanwezig die compensatie voor dassen (*Meles meles*) mogelijk maken. Deze voorzieningen zijn onder andere een dassenwerend raster, een kunstburcht, leefgebied en ecologische verbindingzone onder de N-weg door. Aan de zuidkant van het gebied loopt het Twentekanaal Zutphen- Enschede en aan de westkant de Eefse beek die aan de rand van het plangebied ligt.

Figuur 2. De ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten Noorden van Zutphen.

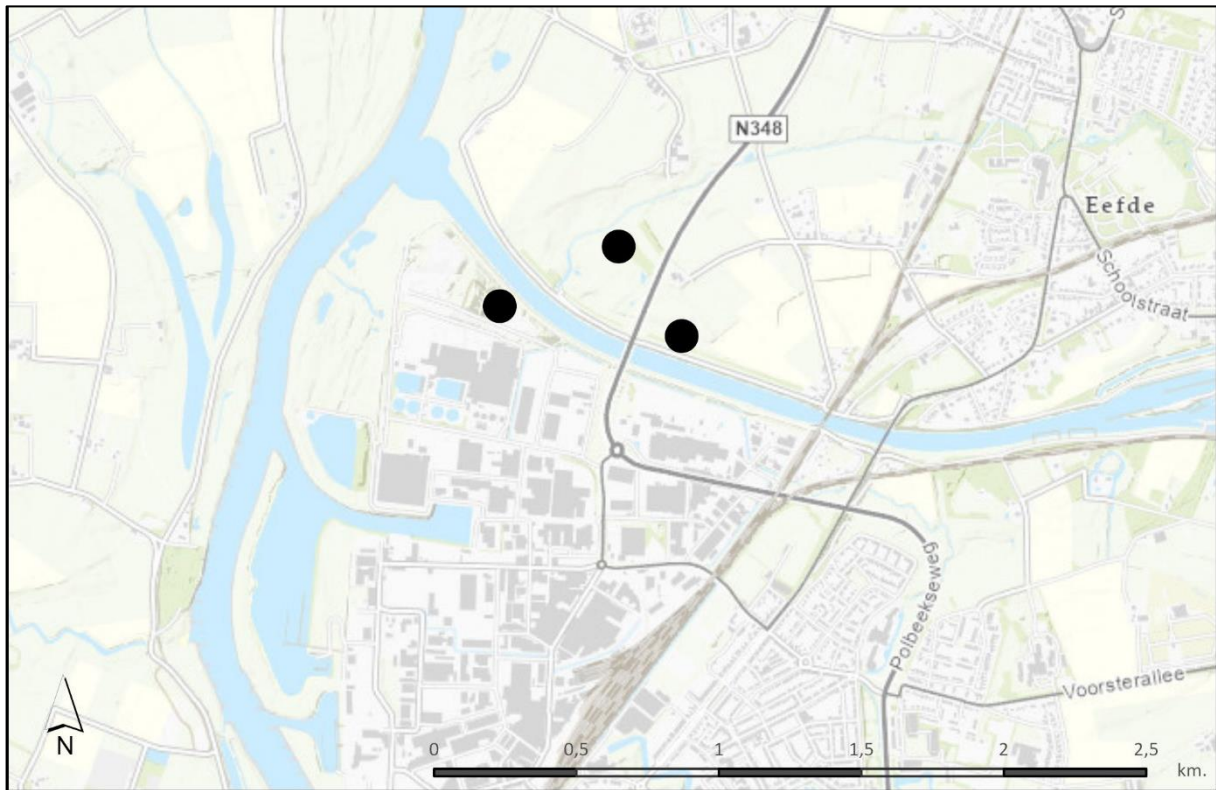
De Eefse beek en het Twentekanaal hebben geen directe verbinding maar wordt gereguleerd door een gemaal. Deze zorgt dat het waterniveau van de beek constant blijft en loost het water in het Twentekanaal dat enkele meters lager ligt. De oever van de beek bestaat over het gehele gebied uit een steil talud en heeft een hoogte van 0,5 tot 1,0 meter, bovenstrooms richting de N-weg is het talud enkele meters hoog. Het talud aan de oostkant van de beek is recent gemaaid, de westkant wordt extensief gemaaid. Hier wordt een proef uitgevoerd met het beheer om ecologische waarden te verhogen (Berends, Penning, Lenssen, & Schoelynck, 2020). Langs de beek is een maaipad aanwezig welke gebruikt wordt door wandelaars. Enkele meters verder zijn houtopstanden aanwezig waar voornamelijk schietwilg (*Salix alba*) en zachte berk (*Betulus pubescens*) staan en zij begeleiden een groot deel van de beek in het plangebied.

In het plangebied zijn twee poelen aanwezig, één hiervan ligt naast de beek. Deze poel is volledig begroeid met schietwilg. Het waterpeil is in de winter stabiel, in de zomer staat er geen water in. De poel die verder in het Oosten van het plangebied ligt stond ten tijde van het veldbezoek droog en hier hadden recentelijk zaagwerkzaamheden plaatsgevonden. Aan de zuidkant van het plangebied loopt parallel aan het Twentekanaal een dwarssloot door het gebied, parallel hieraan loopt een houtsingel met voornamelijk gewone es (*Fraxinus excelsior*).

1.4 Projectvoornemen

IJsselwind heeft het voornemen om samen met projectpartners windturbines te realiseren (Figuur 2). Aan de Zuidzijde van het Twentekanaal is één windturbine gepland. Aan de Noordzijde van het Twentekanaal is zowel ten oosten als ten westen van de N348 één windturbine gepland. Per turbine zal er een toegangsweg in halfverharding en opstelplaats voor een kraan gemaakt worden om de aanleg van de turbine mogelijk te maken. De windmolen wordt op een betonnen fundering geplaatst. Voor de toegangsweg zal er tot maximaal 50 centimeter ontgraven worden. De opdrachtgever heeft

aangegeven dat de werkzaamheden alleen gedurende daglicht plaats zullen vinden en er geen gebruik van kunstlicht wordt gemaakt. De onderdelen van de windmolen zullen met groot transport op de locatie gebracht worden om vervolgens met een hijskraan de constructie in elkaar te zetten.

Figuur 3. De beoogde locaties voor de drie windturbines in de omgeving Eefde/Zutphen.

2. WETTELIJK KADER

De Wet natuurbescherming (Wnb) is verdeeld in een gebiedsbeschermingsdeel (paragraaf 2.1 t/m 2.5) en een soortbeschermingsdeel (paragraaf 3.1 t/m 3.11). In dit hoofdstuk wordt enkel ingegaan op de dat deel van de soortbescherming wat betrekking heeft op de bever (*Castor fiber*).

2.1 Soortenbescherming bever

De Wnb zorgt voor de bescherming van planten- en diersoorten, waarbij de basis wordt gevormd door de zorgplicht (artikel 1.11). Hierin wordt gesteld dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving (alsmede Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden).

Daarnaast zijn er op basis van internationale afspraken enkele beschermingsrichtlijnen opgesteld met betrekking tot strikt beschermde plant- en diersoorten. Deze zijn opgenomen in de Wnb onder de volgende paragrafen en artikelen:

- Paragraaf 3.1: Vogelrichtlijnsoorten (artikelen 3.1 t/m 3.4)
- Paragraaf 3.2: Habitatrichtlijnsoorten en soorten van de Conventie van Bern Appendix II en de Conventie van Bonn Appendix I. (artikelen 3.5 t/m 3.9)
- Paragraaf 3.3: Andere (nationale) soorten (artikelen 3.10 t/m 3.11)

De bever is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 3.5 van de Wnb op basis van het feit dat de soort is opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. De soort staat vermeld op de Rode lijst van Nederlandse zoogdieren (2009) als 'gevoelig'. Op de recente nieuwe Rode lijst van november 2020 staat de bever niet vermeld omdat de soort landelijk gezien inmiddels gezonde populaties heeft. De status van de bever op de rode lijst heeft geen invloed op de beschermingsstatus van de bever zoals geformuleerd in de Wnb.

Artikel 3.5 Wnb bevat een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op de bever, onder andere, voor zover hier relevant:

- Het is verboden de bever in zijn natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen (lid 1).
- Het is verboden deze dieren opzettelijk te verstoren (lid 2).
- Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen/vernielen (lid 4).

Hieronder wordt nader uiteengezet waar dit wettelijk kader in het geval van de bever betrekking op heeft. De volgorde van bespreking wijzigt iets ten opzichte van de wetsbepaling. Na de verbodsbepaling betreffende het opzettelijk doden wordt eerst nader ingegaan op de verbodsbepaling aangaande de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, omdat bij het bepalen of sprake is van een verstoring de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen tot uitgangspunt moeten worden genomen. In hoofdstuk 6 worden de waarnemingen uit het onderzoek afgezet tegen de verbodsbepalingen.

2.2 Opzettelijk doden of vangen

Opzettelijk doden of vangen betreft niet alleen "opzettelijk" of doelgericht handelen. Onder 'opzet' zoals bedoeld in de Wnb en Habitatrichtlijn valt ook de situatie waarbij iemand willens en wetens de

niet te verwaarlozen kans aanvaardt dat een beschermd dier wordt gedood. Dan is sprake van zogenoemde voorwaardelijk opzet. Maatregelen ter voorkoming van het overtreden van de in de voormelde bepalingen opgenomen verboden kunnen worden betrokken bij de beoordeling van de vraag of die verboden worden overtreden. Het doden of verwonden van bevers kan aan de orde zijn bijvoorbeeld indien bij werkzaamheden bewoonde burchten onder zand bedolven kunnen worden. Meer indirect kunnen bevers worden gedood als lozing van giftige stoffen plaatsvindt.

2.3 Beschadiging voortplantingsplaatsen of rustplaatsen

In de Wnb, noch in de Habitatrichtlijn is een definitie gegeven van de begrippen voortplantingsplaatsen of rustplaatsen. Wel bestaat een Guidance document van de Europese Commissie waar een definitie wordt gegeven.¹ De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: ABRvS) heeft uit dit Guidance document afgeleid dat de bepaling (artikel 12, eerste lid, aanhef en onder d, van de Habitatrichtlijn) is gericht op het waarborgen van de ecologische functionaliteit van voortplantings- en rustplaatsen, dat wil zeggen het verzekeren dat deze plaatsen een diersoort alle elementen blijven bieden die nodig zijn om zich succesvol te kunnen voortplanten of rusten. Andere gebieden van de habitat van een diersoort, zoals foerageergebieden, worden in wezen niet beschermd door artikel 12, eerste lid, aanhef en onder d, van de Habitatrichtlijn, tenzij deze samenvallen met broed- of rustplaatsen.

Voor de bever geldt dat als voortplantingsplaats of rustplaats in ieder geval de burcht moet worden aangemerkt. De burcht wordt jaarrond gebruikt. In de periode mei tot en met augustus is de burcht in gebruik als plaats om jongen groot te brengen (voortplantingsplaats). Buiten die periode is de burcht in gebruik als rustplaats. Daarnaast graven bevers holen in steile oevers van een territorium. Deze holen worden ook als burcht aangeduid. Legers worden 's zomers gebruikt als dagrustplaats en bestaan uit een uitholling op de oever. Legers bevinden zich vaak vlak langs de oever onder dichte struiken. Legers worden niet gezien als rustplaatsen, maar als een element dat behoort tot de functionele leefomgeving van een voortplantingsplaats of rustplaats.

2.4 Verstoring

Op grond van vaste jurisprudentie², geldt als uitgangspunt dat niet ieder plan dat tot gevolg heeft dat een beschermde diersoort zich moet aanpassen aan de veranderde omgeving een opzettelijke verstoring is in de zin van de Wnb. Van verstoren is sprake als de functionele leefomgeving van een beschermde diersoort wordt aangetast. De functionele leefomgeving van een voortplantingsplaats of van een rustplaats is de omgeving van die plaatsen die nodig is om ze als zodanig te laten functioneren. Hieronder vallen essentieel foerageergebied en essentiële routes die door de dieren gebruikt worden. Onder een essentieel foerageergebied wordt verstaan een foerageergebied dat van wezenlijk belang is voor het functioneren van de voortplantingsplaats of rustplaats wanneer er geen alternatieve foerageergebieden zijn om eventuele aantasting daarvan op te vangen. Indien door het verdwijnen van het foerageergebied en het verstoren van de vaste routes de ecologische functionaliteit van de vaste rust- of verblijfplaatsen van de desbetreffende soorten zodanig wordt verstoord, dat ze deze

¹, p. 42

² Onder meer ABRvS 22 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1125, r.o. 44.3, ABRvS 3 juli 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2169, r.o. 13.8.4.

plaatsen om die reden zullen verlaten, is sprake van overtreding van de verboden vermeld in art 3.5 lid 2 en 3 Wnb.³

De functionele leefomgeving van een voortplantingsplaats en rustplaats van een bever bestaat in ieder geval uit de volgende onderdelen:

- Voldoende aanbod van voedsel in de vorm van (eetbare, jonge) bomen en struiken en andere planten in de oeverzone 10 tot 20 meter het land op.
- Water van voldoende diepte om de ingang van de burcht permanent onder water te doen houden en volledig tot op de bodem dichtvriezen van het water te voorkomen. Een eventueel door bevers gebouwde dam om dit te bereiken behoort daarmee ook tot de functionele leefomgeving van een burcht;
- Mogelijkheden om land tussen twee dicht bijeen gelegen wateren te kruisen (via wissels);
- Legers langs de oever behoren ook tot de functionele leefomgeving van een voortplantingsplaats.

Bever kunnen snel wennen aan menselijke activiteiten: ook in de buurt van bebouwing en in industriegebieden kunnen bevers aanwezig zijn en van bijvoorbeeld de commerciële scheepvaart in het Twentekanaal en IJssel trekken ze zich weinig aan.

Indien geen sprake is van een aantasting van essentieel foerageergebied of essentiële routes hoeven ook geen maatregelen ter voorkoming daarvan te worden genomen. Als wel sprake is van een aantasting van essentieel foerageergebied of essentiële routes, dan kan het treffen van maatregelen ervoor zorgen dat geen verstoring optreedt.

2.5 Ontheffing

Als een activiteit ertoe leidt dat op het niveau van een individueel dier een verbod wordt overtreden, dan is een ontheffing nodig om die overtreding toe te staan. Er kan dan niet volstaan worden met de conclusie dat voor de staat van instandhouding van de betrokken diersoort op zichzelf geen negatieve gevolgen zullen optreden.

³ ABRvS 3 juli 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2169, r.o. 13.8.4, RBGEL 2 juli 2020, ECLI:NL:RBGEL:2020:3203, r.o. 3.3-3.5

3. ECOLOGISCHE ONDERZOEKSMETHODEN

3.1 Veldinventarisatie beversporen

Op dinsdag 4 januari 2022 is er een veldinventarisatie uitgevoerd door ecooloog J. de Jong tussen 08.30 uur en 14.30 uur (5°C, 2 bft, buien). Toegang tot het plangebied was in zijn geheel mogelijk. De oevers van de Eefse beek grenzend aan het plangebied waren te voet toegankelijk en daarmee was het goed mogelijk een nauwkeurige inspectie uit te voeren. Alle waarnemingen zijn vastgelegd in de mobiele Collector applicatie van ESRI. Aanvullend op het veldbezoek van 4 januari is op 17 januari een veldbezoek gedaan. Hierbij is er in de schemer gekeken naar activiteit van bevers met behulp van een warmtebeeldcamera.

De oevers van de Eefse beek grenzend aan het plangebied zijn systematisch te voet afgespeurd naar bevers en burchten/holen met waadpak en verrekijker. Dit is gedaan over een afstand van 750 meter langs de beek. Met het waadpak is er op de tast tot 1 meter onder de waterlijn naar anders onzichtbaar gebleven beverholten gezocht. Aanvullend is er vanaf de tegenoverliggende oever naar mogelijke voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van de bever gezocht door de oevers met een warmtebeeldkijker Pulsar Helion XP50 te scannen. Een warmtebeeldcamera brengt nauwkeurig warmteverschillen in kaart en hiermee zou een bever in een ondergronds hol in beeld gebracht kunnen worden.

3.2 Wildcamera's

Er zijn twee wildcamera's geplaatst in het gebied, dit om te kijken of er actieve bevers waar te nemen zijn. De camera's zijn geplaatst bij sporen die recent door bevers zijn gemaakt. Een camera is geplaatst bij de poel nabij het gevonden leger, de tweede camera is geplaatst aan een raster waar omgeknaagde bomen zijn waargenomen.

3.3 Raadplegen NDFF en overige bronnen

Om de meest actuele verspreidingsinformatie van bevers te verzamelen zijn aanvullend verschillende bronnen geraadpleegd. Allereerst zijn gegevens in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) gecontroleerd op de aanwezigheid van gegevens over bevers in en rond het plangebied. Aanvullend is informatie uit waarneming.nl en de verspreidingsatlas opgevraagd om een volledig beeld van de potentiële aanwezigheid van bever in de buurt van het plangebied vast te stellen.

Er is contact geweest met de ecooloog van Waterschap Rijn en IJssel en zij heeft recente informatie met ons gedeeld over de aanwezigheid van bevers in het gebied. Er zijn bij het waterschap veel mensen dagelijks op pad (muskusrattenbeheer) en vaak is daar kennis aanwezig. Bij de vrijwilligers van de lokale otter- en beverwerkgroep 'Calutra' zijn gegevens opgevraagd omtrent bevers in het gebied. Er is tijdens het veldbezoek spontaan contact geweest met een lokale natuurliefhebber (Dhr. B. Bruggeman) die vaak langs het gebied wandelt.

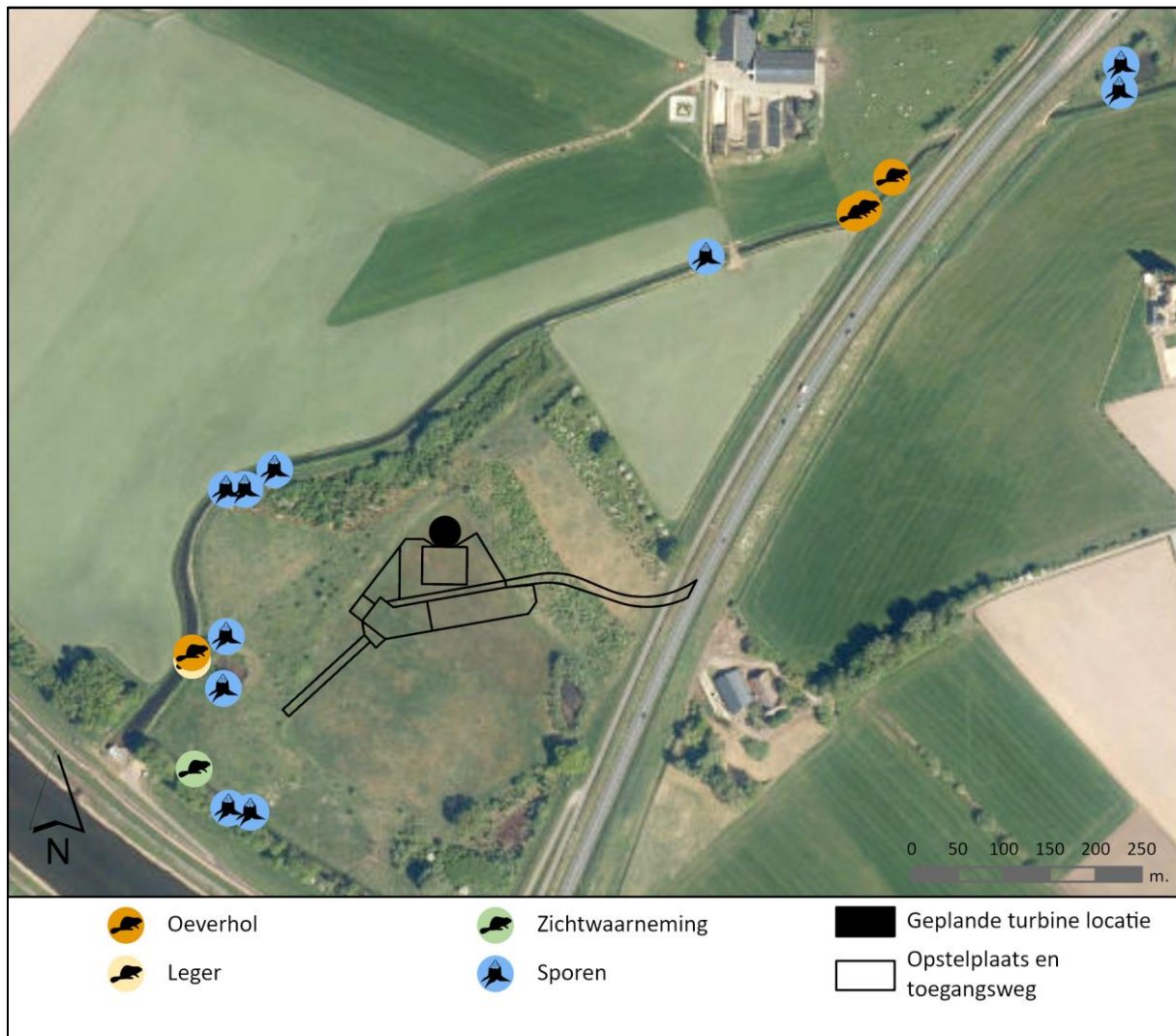
Ook als het om locaties in de directe omgeving en buiten het plangebied (maximaal 750 meter langs de beek) gaat is het relevant om te weten waar voortplantingsplaatsen en rustplaatsen zich bevinden omdat bevers territoriaal zijn en de oevers van de Eefse beek (grenzend aan het plangebied) onderdeel zijn van a. het territorium van een reeds gevestigde bever of b. het territorium van een zich vestigende bever.

4. BEVINDINGEN EN RESULTATEN

De bevindingen en resultaten hebben betrekking op het veldbezoek en de literatuurstudie die is uitgewerkt in hoofdstuk 4.

4.1 Veldinventarisatie

Tijdens de veldinventarisatie zijn er diverse sporen waargenomen van bevers, dit betreft foerageer-, graafsporen en is er een zichtwaarneming gedaan door een lokale bewoner. In figuur 4 is een overzicht opgenomen van de waarnemingen binnen het plangebied (en omgeving) die in dit hoofdstuk behandeld worden. Ook staat hier de opstelplaats met toegangsweg die benodigd zijn voor de bouw van de turbine, weergegeven.

Figuur 4. Sporen van bevers in en nabij het plangebied.

Op basis van de uitgevoerde veldinventarisatie zoals beschreven in hoofdstuk 4 wordt geconcludeerd dat er oeverholen van bever aanwezig zijn direct naast het plangebied en binnen een straal van 750 meter daar omheen. Ook zijn er tijdens de inventarisatie sporen aangetroffen van bevers in de vorm van vraat aan bomen, oeveropgangen en wissels (figuur 5). De oevers van de Eefse beek grenzend aan het plangebied en de aangrenzende houtopstanden zijn onderdeel van het leefgebied van bever. Gezien het voorgaande betreft het een foerageergebied en vestigen zich hier mogelijk permanent bevers.

Er zijn in het gebied veel graafsporen aangetroffen die in de toekomst mogelijk kunnen dienen als rustplaats mits deze verder uitgediept worden (figuur 5). Enkele graafsporen zijn boven het waterpeil aangetroffen, dit komt doordat de sloot geen stabiel waterpeil heeft. Met een gemaal bij het Twentekanaal wordt dit peil gereguleerd.

Figuur 5. Sporen van bevers in de Eefse beek, enkele beginnende oeverholen en een voedselvoorraad (foto rechtsonder).

4.2 Wildcamera's

De geplaatste wildcamera's zijn door diefstal uit het gebied verdwenen, dit heeft geen resultaten opgeleverd.

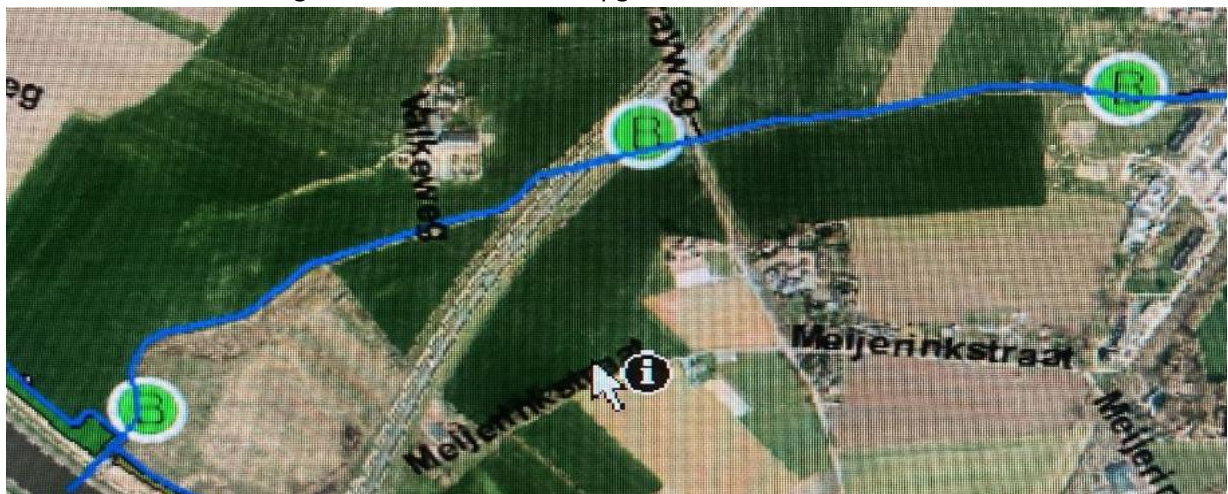
4.3 NDFF en overige bronnen

In november 2021 werden door een lokale natuurliefhebber twee bevers waargenomen met een camera ter hoogte van de dwarsloot die haaks aan de Eefse beek ligt, binnen het plangebied (figuur 6). De betreffende bevers zitten op de oever te rusten. Dit zijn jonge bevers die op zoek zijn naar een territorium en zich hier aan het vestigen zijn, zo blijkt uit de sporen. Er is veel graafactiviteit van beginnende oeverholten.

Figuur 6. Twee waargenomen jonge bevers in november 2021 (B. Bruggeman).

Uit een interview met de otter- en beverwerkgroep 'Calutra' en informatie van het Waterschap Rijn en IJssel blijkt dat er sinds maart 2021 activiteit is van bevers bij het plangebied. In figuur 7 is te zien dat er op drie locaties in de buurt van het plangebied activiteit is waargenomen. Ook is er een zichtwaarneming te vermelden van maart 2021, deze is gedaan door het muskusrattenbeheer van waterschap Rijn en IJssel. Van vestiging door bevers is geen informatie. Op twee plekken is de activiteit vergelijkbaar met de veldwaarnemingen die zijn gedaan tijdens het veldbezoek op 4 januari 2022, de derde locatie ten oosten is niet onderzocht omdat dit te ver van het plangebied ligt. Het raadplegen van de NDFF data heeft geen nieuwe informatie opgeleverd.

Figuur 7. Waarnemingen van Waterschap Rijn en IJssel in 2021.

5. EFFECTBEOORDELINGEN

Het voorliggend onderzoek heeft zich alleen gericht op de situatie rondom bevers. Alle andere mogelijk aanwezige beschermde diersoorten zijn buiten beschouwing gelaten.

Zoals reeds opgenomen in hoofdstuk 3 is het op grond van artikel 3.5 Wnb:

1. verboden de bever in zijn natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. verboden deze dieren opzettelijk te verstoren.
3. verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen/vernielen.

5.1 Opzettelijk doden of vangen

Het opzettelijk doden of verwonden van bevers kan aan de orde zijn indien bij werkzaamheden bewoonde burchten onder zand bedolven kunnen worden. De werkzaamheden in het plangebied hebben geen betrekking op de oever van de beek of dwarssloot. Lozing van giftige stoffen is met de bouw van windmolens niet aan de orde, zodat van deze indirecte mogelijkheid om de bever te doden ook geen sprake is. Van vangen is evenmin sprake.

5.2 Beschadiging voortplantingsplaatsen of rustplaatsen

Er zijn in de oevers van de beek naast het plangebied oeverholten aangetroffen. Nabij de poel is een hol gevonden welke die minimaal 1 meter onder de oeverwal doorloopt. Deze kan in gebruik zijn als rustplaats en mogelijk uitgebreid worden tot burcht (voortplantingsplaats).

Op basis van de afstand van 200 meter tussen de dichtstbijzijnde rustplaats naar de beoogde windturbine, kan worden gesteld dat de voorgenomen werkzaamheden niet beschadigend of vernietigend zullen zijn voor mogelijke voortplantingsplaatsen of rustplaatsen. Verblijfplaatsen op minder dan 50 meter van de beoogde windmolen zijn uitgesloten. Omdat er geen watergang dichtbij de beoogde plek is waar de windmolen geplaatst zal worden is de kans dat een bever zich in de toekomst vestigt binnen 50 meter van de turbinelocatie uitgesloten.

5.3 Verstoring

Van verstoring is sprake als functionele leefomgeving van een beschermde diersoort wordt aangetast. De functionele leefomgeving van een voortplantingsplaats of van een rustplaats is de omgeving van die plaatsen die nodig is om ze als zodanig te laten functioneren. Hieronder vallen essentieel foerageergebied en essentiële routes die door de dieren gebruikt worden.

De Eefse beek grenzend aan het plangebied bestaat uit leefgebied en doortrekgebied voor de bevers. De oevers zijn in gebruik als foerageergebied en heeft enkele beginselen van verblijfplaatsen. Houtopstanden in het plangebied direct grenzend aan de beek zijn onderdeel van het foerageergebied van bevers. In het leefgebied zullen geen werkzaamheden plaatsvinden. Uitgangspunt en voorwaarde is dat ook alle houtopstanden op een afstand van 50 meter langs de Eefse beek intact blijven.

Aangezien het leefgebied van bevers in de directe omgeving van het plangebied bestaande uit rustplaatsen, foerageergebied en doortrekgebied op meer dan 50 meter van de beoogde werkzaamheden ligt, zal door de werkzaamheden en de planuitvoering geen opzettelijke verstoring van de bever plaatsvinden. De conclusie is dat het verbod om de bever opzettelijk te verstoren niet wordt overtreden.

6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Met de beoogde plannen en werkzaamheden van IJsselwind worden geen verbodsbepalingen in de Wnb ter bescherming van bever overtreden. Er is geen ontheffing nodig.

Gericht ecologisch onderzoek heeft uitgewezen dat bevers geen voortplantingsplaatsen hebben in het plangebied en in de oevers van de Eefse beek grenzend aan het plangebied, wel zijn er rustplaatsen (oeverholten) aangetroffen. Deze rustplaatsen bevindt zich op minimaal 200 meter van de locatie waar de beoogde windturbine komt of werkzaamheden plaats zullen vinden. Kortom, het onderzoek heeft uitgewezen dat zich binnen de invloedssfeer (van 50 meter) van de werkzaamheden géén voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de bever bevinden. De kans dat de bever zich vestigt door een burcht te maken of een hol te graven binnen de invloedssfeer is afwezig gezien de minimale afstand van de beoogde werkzaamheden tot de beek 70 meter is.

De oever van de beek en de aangrenzende houtopstanden bestaan uit leefgebied voor de bever die in gebruik is als foerageergebied en doortrekgebied. Het foerageergebied binnen het plangebied is van goede kwaliteit en dient behouden te blijven omdat het van belang is voor zich vestigende en doortrekkende bevers.

De grootte van het huidige foerageergebied en de afwezigheid van alternatieven maakt dat het als essentieel foerageergebied kan worden gezien voor de zich op dit moment vestigende bevers. Er zijn binnen de voorgenomen plannen geen indicaties dat er veranderingen optreden in het foerageergebied. Uitgangspunt en voorwaarde hierbij is dat alle houtopstanden op een afstand van 50 meter langs de Eefse beek intact blijven.

Dit onderzoek en de daar aan toebehorende conclusies in deze rapportage hebben een beperkte geldigheid. Dit is niet wettelijk vastgesteld. Vanuit een uitspraak van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is een richtlijn van drie jaar opgesteld met het oog op geldigheid. Een inventarisatie is nadrukkelijk een momentopname en de natuur is dynamisch. Het is onwaarschijnlijk maar zeker niet onmogelijk dat zich nieuwe ontwikkelingen voordoen in de genoemde periode van drie jaar.

7. REFERENTIES

Gegevensbronnen

www.waarneming.nl
www.ndff.nl
www.telmee.nl
www.verspreidingsatlas.nl

Literatuur

Twisk, P., A. van Diepenbeek & J.P. Bekker, 2010.
Veldgids Europese zoogdieren. KNNV uitgeverij, Zeist.

Van Diepenbeek, A., 2013.
Veldgids diersporen. KNNV uitgeverij, Zeist.

Berends, K., Penning, E., Lenssen, J., & Schoelynck, J., 2020.
Stroombaanmaaien. H2O Waternetwerk.

Kennisdocumenten BIJ12

BIJ12, 2017. *Juridisch kader | behorende bij Kennisdocumenten Soortenbescherming Kennisdocument*. Versie 1.0 Juli 2017.
BIJ12, 2017. *Kennisdocument | bever Castor fiber*. Versie 1.0 Juli 2017.

Webpublicaties

Wet Natuurbescherming (Wnb).
<https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01>

Zoogdiervereniging.
www.zoogdiervereniging.nl